

Tekoja

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

IHMISARVON PUOLESTA
HANDLING FÖR MÄNNISKOVÄRDET
2/2019

RAUHA

10 vuotta rauhantyötä
Somaliassa

Rauhaa ja toimeentuloa
Etelä-Sudanissa

Ilman ruokaa ei ole rauhaa

Maailman nuorimman valtion Etelä-Sudanin tilannetta voi kuvata karmeaksi. Sisällissota ja nälkä piinaavat maata. Kirkon Ulkomaanapu tekee maassa työtä rauhan, toimeentulon ja koulutuksen puolesta. Ne ovat työmme pääteemat eri puolilla maailmaa, eikä niitä ole valittu sattumalta.

Minkä tahansa yhteiskunnan vakaus on vaakalaudalla, jos ihmisillä ei ole mitään syödä. Konfliktit ja sodat tekevät vaikeaksi tai estävät koulun käynnin ja pelloilla työskentelyn. Kouluttamaton ja nälkäinen kansa on altis ristiriitojen lietsomiselle ja konflikteille kuin rutikuiva maasto metsäpalolle.

Toisinpäin ajateltuna koulutuksen avulla hankittu lukutaito ja ammatti auttavat nuorta hankkimaan toimeentulon itselleen, mahdollistavat perheen perustamisen ja toivon hyvän elämän rakentamisesta.

Työssämme kamppailemme joka päivä monisyisten ongelmien kanssa, mutta Etelä-Sudanin syrjäseudulla ne voidaan lopulta johtaa yksinkertaiseksi yhtälöksi.

”Ilman rauhaa ihmiset eivät palaa viljelmilleen, ja ilman ruokaa rauha ei ole vakaalla pohjalla”, sanoo **Moses Habib**, Kirkon Ulkomaanavun humanitaarisen avun koordinaattori Etelä-Sudanissa.

Pitkäjänteinen työ voi tuottaa huimia tuloksia. KUA on tehnyt Somaliassa rauhantyötä vuosikymmenen. Tässä ajassa työ on kehittynyt klaanien välisten kiistojen sovittelusta keskushallinnon ja koko maan kattavan sovintostrategian tukemiseen.

Lue lisää Etelä-Sudanista Itä-Afrikan tiedottaja **Erik Nyströmin** reportaasista sivuilla 6–11 ja rauhantyöstä Somaliassa sivuilta 14–15 ja työstämme Mosambikissa viereiseltä sivulta.

Kiitos, että olet mukana rakentamassa oikeudenmukaisempaa maailmaa!

Minna Elo
Vs. viestintäpäällikkö
Kirkon Ulkomaanapu

**”MINKÄ TAHANSA YHTEISKUNNAN
VAKAUS ON VAAKALAUDALLA,
JOS IHMISSILLÄ EI OLE MITÄ SYÖDÄ.”**

Tekoja

Nro 2 Toukokuu 2019

Tekoja-lehti on Kirkon Ulkomaanavun maksuton tiedotuslehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

PÄÄTOIMITTAJA Minna Elo
TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Kristiina Markkanen
TOIMITUSKUNTA
Hanna Antila, Katja Hedberg,
Matilda Katajamäki, Sari Saaristo,
Reetta Meriläinen ja Jukka Gröndahl.

JULKAISIJA Kirkon Ulkomaanapu
PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki

Kirkon Ulkomaanapu on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ulkomaisen avustustoiminnan eli kansainvälisen diakonian järjestö. Se kuuluu kirkollisten avustusjärjestöjen ACT-verkostoon.

AVUSTUSTILIT
Nordea IBAN:FI33 1572 3000 5005 04,
BIC: NDEAFIHH
Ålandsbanken IBAN: FI91 6601 0004 0036 46,
BIC: AABAFI22

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Asiakaspalvelu puh. 020 787 1201
asiakaspalvelu@kua.fi

TAITTO Tuukka Rantala

KANSIKUVA Maryam Ahmed Ali, 54 v. Kuvattu Somaliassa, Woqooyi Galbeedissa 1.8.2017. KUA avusti ranskasta kuivuudesta kärsinyttä aluetta mm. rakentamalla sadevesien keräysaltaita. Maryam oli yksi avunsaajista. Kuva: Jari Kivelä

KIRJAPAINO Punamusta / 2.2019 / 40 000 kpl
ISSN 1797-7207

Tuettu Suomen
kehitysyhteistyöväroin

Painotutokset
4041-0619

Julkaisussa esitetyt näkemykset eivät välttämättä edusta ministeriön virallista kantaa.

Pysy ajan tasalla seuraava lehteä odottaessa: tilaa sähköinen uutiskirjeemme ja seuraa Kirkon Ulkomaanapua sosiaalisessa mediassa. kirkonulkomaanapu.fi

KUA:n yhteistyökumppanit Cedes ja ACT-Alliance jakoivat Idai-hirmumyrskyssä kotinsa menettäneille riisiä, papuja, öljyä, sokeria ja saippuaa.

APUA HIRMUMYRSKYN UHREILLE MOSAMBIKIIN

Kirkon Ulkomaanapu (KUA) myönsi katastrofi-rahastostaan 50 000 euroa hirmumyrskyn uhreille Mosambikissa. KUA kanavoi avun yhteistyökumppaninsa ACT-allianssin ja paikallisten järjestöjen kautta.

Hirmumyrsky Idai iski Mosambikin tärkeimpään satamakaupunkiin Beiraan 14. maaliskuuta. Myrskyä seuranneet sateet jatkuivat useiden päivien ajan ja aiheuttivat valtavia tulvia Mosambikissa ja naapurimaissa Zimbabwe ja Malawissa.

KUA:n hätäapu kohdennettiin pahiten kärsineeseen Mosambikiin. Avustusrahalla on hankittu välttämättömyystarvikkeita: hygieniatuotteita, suoja, ruokaa ja vedenpuhdistustarvikkeita. Olemme rahoittaneet myös traumatisoituneiden ihmisten psykososiaalista tukea tuhoalueella.

Yli 300 000 kouluikäistä lasta on kärsinyt katastrofista ja 3436 luokkahuonetta on tuhoutunut käyttökelttomaksi, kertoi YK:n humanitaarisen avun koordinoitintoimisto OCHA huhtikuussa. Luku kasvaa päivä päivältä, kun tietoa saadaan lisää.

Kirkon Ulkomaanapu suunnittelee ohjelmaa lasten koulunkäynnin tukemiseksi.

”Täällä on suuri tarve väliaikaisille opetustiloille ja koulurakennusten desinfiointille ja kunnostukselle. Opettajat tarvitsevat koulutusta psykososiaalisessa tuessa, jotta he osaavat vuorostaan tukea katastrofissa kaiken menettäneitä oppilaita. Myös opetusmateriaalit ovat tuhoutuneet täysin”, kertoo Kirkon Ulkomaanavun humanitaarisen avun asiantuntija **Kaisa-Leena Juvonen** Mosambikista.

Koulutuksen merkitys on katastrofitilanteessa lapsille ja perheille valtavan suuri. Koulussa lapset ovat turvassa ja saavat tunteen elämän palaamisesta takaisin raiteilleen. Koulutetut opettajat pystyvät tukemaan lapsia tapahtuneiden asioiden käsittelemisessä ja esimerkiksi antamaan hygieniakasvatusta.

”Jokainen päivä poissa koulusta myös lisää riskiä koulun keskeytymisestä kokonaan. Siksi on tärkeää saada koulut avattua mahdollisimman pian katastrofin jälkeen”, toteaa Juvonen.

Työ Mosambikissa jatkuu vielä kuukausia, jopa vuosia.

Tue lasten kouluun pääsyä Mosambikissa ja lahjoita lähettämällä tekstiviesti APU20 numeroon 16499 (20€) tai verkossa kua.fi.

Teksti: Kristiina Markkanen
Kuva: Elisa Iannacone/DKH

KUA antaa hätäapua Jemeniin – rahoilla puhdistetaan vettä

Kirkon Ulkomaanapu on myöntänyt Jemenin humanitaariseen apuun 100 000 euroa. Hätäapu kanavoidaan paikallisten avustusjärjestöjen kautta Dhamarin maakunnan vesihuoltoon.

Jemenin koleraepidemian sanotaan jo nyt olevan maailman laajin. Maan vesihuolto on romahtanut vuosia jatkuneen aseellisen konfliktin seurauksena, ja erilaiset ripulitaudit ja kolera kiusaavat erityisesti heikkokuntoisia lapsia ja vanhuksia. WHO:n mukaan koleraan on sairastunut jo yli miljoona ihmistä.

Dhamarissa yli 200 000 ihmistä on jäänyt ilman puhdasta vettä vuodesta 2015 jatkuneen konfliktin seurauksena. KUA:n hätäapu turvaa lähes 8000 ihmisen vedensaannin.

Kirkon Ulkomaanavun ja lahjoittajien tuella rakennetaan kaksi vesijärjestelmää ja perustetaan vesikomiteitoita, joiden tehtävänä on vastata järjestelmien

KUA-IRIV

toiminnasta ja huolehtia veden laadusta. Vesijärjestelmien käyttöä varten rakennetaan myös aurinkopaneeleita, joita käytetään veden pumppaamiseen.

Jemen oli yksi Lähi-idän köyhimmistä maista jo konfliktin alkaessa, ja vuosia jatkunut sota on tuhonnut

maan lähes täydellisesti. YK:n mukaan maan lähes 30 miljoonaisesta väestöstä kolme neljäsosaa tarvitsee humanitaarista apua ja reilun 10 miljoonan arvioidaan tarvitsevan hätäapua.

Kristiina Markkanen

KUA:n johto tutustui Pohjois-Korean humanitaariseen kriisiin

Pohjois-Korea on pyytänyt apua maansa ruokapulaan. Kirkon Ulkomaanavun delegaatio vieraili Pohjois-Koreassa alkuvuodesta Pohjois-Korean kutsumana. Matkan tarkoituksena oli tutustua maan humanitaariseen tilanteeseen ja avun tarpeeseen.

Kuivuuden ja talouspakotteiden seurauksena Pohjois-Koreassa kärsitään ruokapulasta. Erityisesti maaseudulla on köyhää ja tarve ruoka-avulle on ilmeinen, kertoo Kirkon Ulkomaanavun toiminnanjohtaja Jouni Hemberg.

”Maaseudulla lähes kaikki lapset kärsivät aliravitsemuksesta ja UNICEFin

KUA-JUSSI OJALA

mukaan joka viidennellä lapsella on kasvuhäiriöitä siitä johtuen.”

Ruokaturvan vahvistamiseen tärkeille toimille olisi Pohjois-Koreassa tarpeita. Kansainvälisen avun vieminen maahan ei ole kuitenkaan yksinkertaista maan poliittisen tilanteen ja kansainvälisten pakotteiden vuoksi. KUA ei ole päättänyt avun viemisestä Pohjois-Koreaan.

”Asiaan liittyy monenlaisia eettisiä ja käytännöllisiä kysymyksiä”, Hemberg sanoo.

Noora Pohjanheimo

10,7

Suomalaiset yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt lahjoittivat vuonna 2018 Kirkon Ulkomaanavun avustustyöhön 10,7 miljoonaa euroa, mikä oli kaksi miljoonaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. KUA kiittää kaikki lahjoittajia!

Lähde: Kirkon Ulkomaanavun tilinpäätös 2018

MUMMINI OLI PALVELIJA, MINUSTA TULI KIRJAILIJA

Oli vuosi 2009. Olimme Egyptissä, Kairon kalleimpiin kuuluvalla asuinalueella. Kiipesimme egyptiläisen ystäväni isän talon rappusia. Olin kiusaantunut. Talon kellarissa asui palvelijaperhe, ja nyt yksi heistä kantoi hiekkapölyn peittämää rinkaani yläkertaan.

”Myös minun mummini työskenteli suurimman osan elämänsä palvelijana”, sanoin ystävälleni.

Hän luuli ensin kuulleensa väärin. Kun toistin asian, hän kysyi häkeltyneenä: ”Miten ihmeessä se on mahdollista?”

Ystäväni on valveutunut, yhteiskunnallista tasa-arvoa vahvasti ajava ihminen. Mutta hänen maailmassaan tilanne, jossa palvelijan lapsenlapsesta tulisi korkeakoulutettu kirjailija, ei ollut mahdollinen. Hänelle oli selvää, että kellarissa asuvien palvelijoiden lapsista tulisi palvelijoita, samalla tavalla kuin aina ennenkin.

”Se on mahdollista, koska Suomessa rakennettiin sotien jälkeen yhteiskuntaa, jossa haluttiin varmistaa, ettei tausta ratkaise, mitä ihmisestä voi tulla”, selitin ystävälleni.

”Yksi tärkeä osa oli varmistaa, että kaikkien perheiden lapset voivat saada hyvän koulutuksen.” Koin valtavaa kiitollisuutta edeltäviä sukupolvia kohtaan. Jos Suomessa ei olisi aikanaan tehty päätöstä taata kaikille lapsille taustasta riippumatta maksuton, yhdenvertainen koulutus, minä en olisi minä.

Useissa kansainvälisissä sopimuksissa oikeus koulutukseen on määritelty ihmisoikeudeksi. Syrjimättömän, kaikille saatavilla olevan koulutuksen järjestäminen taas määrittellään valtioiden velvollisuudeksi.

Parin viimeisen vuosisadan aikana koulutus on levinnyt maailmanlaajuisesti. Kehitys on ollut hienoa. Ja siksi meidän, historian koulutetuimman sukupolven, on pystyttävä vielä parempaan. Vaikka kouluun pääsee myös kehitysmaissa yhä useampi lapsi, yli 60 prosenttia heistä ei opi siellä edes

perustaitoja. Ongelmat ovat suurimmat siellä, missä yhteiskunnat ovat muutenkin hauraita.

Egyptiläinen ystäväni ei ole ainoa, joka kuunteli Suomen tarinaa koulutuksen noususta vaikuttuneena.

Suomen tarina on innostava esimerkki kaikkialla, missä ihmiset etsivät reittejä köyhyydestä ja konflikteista kohti vakaata yhteiskuntaa.

Meillä on keinot, vaikutusvalta ja mahdollisuus toimia koulutuksen laadun nostamiseksi hauraimmissa maissa nykyistä paljon tehokkaammin.

”SUOMEN TARINA ON INNOSTAVA ESIMERKKI KAIKKIALLA.”

Asuin Sambiassa 10 vuotta sitten. Siellä tutustuin elokuva-urasta haaveileviin nuoriin. He olivat lahjakkaita, mutta maassa ei ollut elokuvakoulutusta, eikä juurikaan elokuva-teollisuutta.

Käynnistimme Suomen ulkoministeriön tuella pienimuotoisen koulutusohjelman, jossa sambialaisia nuoria koulutettiin elokuva-alalle.

Reilu vuosi sitten vierailin Sambiassa. Tapasin Suomen tukeman elokuvakoulutuksen käyneitä ihmisiä. He kaikki toimivat elokuva-alan ammattiteissa. Monet ovat perustaneet omia yrityksiä, ja työllistävät ja kouluttavat alalle muita ihmisiä.

Sambiassa on nyt vireä ja arvostettu elokuva- ja tv-teollisuus. Ulkoministeriön panos koulutusohjelmaan oli joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Sillä rahalla oltiin mukana vahvistamassa kehitystä, jonka myötä maahan syntyi uutta työtä ja kulttuuria luova omillaan pärjäävä ala.

Elina Hirvonen

Kirjoittaja on kehityskysymyksiin perehtynyt kirjailija.

Luor Luny Thoan kalastaa Zeraf-joella Etelä-Sudanissa.

SUO TARJOSI TURVAN SODALTA

Etelä-Sudanin al-Sudd on yksi maailman suurimmista suoalueista. Vaikeakulkuinen alue on tarjonnut turvasataman sotaa pienneille. Sodan ankeimpina hetkinä kahlattiin krokotiilien ja käärmeiden pelossa halki hetteikköjen ja syötiin lumpeen hedelmää pahimpaan nälkään.

Teksti: Erik Nyström, kuvat: Patrick Meinhardt

Katunäkymä Fangakista.

OLD FANGAK, ETELÄ-SUDAN. Pienet, lupaavasti versovat mangopuut Samuel Gony Gorin ruukuissa ovat suoranainen ihme, sillä maaperä rakoilee mosaikiksi 50-vuotiaan viljelijän tilaa ympäröivässä maastossa, ja Old Fangakin lähes 40-asteinen helle on päiväsaikaan sietämätön.

Samuel kastelee viljelmäänsä vedellä viereisestä Zerafjoesta. Poljettava vesipumppu, vaikka sillä onkin hikistä polkeaa, pitää yllä hänen toivoaan onnistuneesta sadosta. Mangot vaativat huolenpitoa, ja ilman vesipumppua viljelystä ei tulisi kuivan kauden aikana mitään.

”Saan satokausina paljon myytyä markkinoilla, ja säästöiläni perheeni syö kaksi hyvää ateriaa päivässä. Tulot riittävät myös lasten vaatteisiin.”

Fangak sijaitsee pohjoisessa, lähellä Sudanin rajaa. Viime syksynä neuvoteltu rauha toteutuu täällä, mutta maaperä on armoston ja viljely on vaikeaa. Maan eteläosissa, päivän-tasaajalla sijaitsevaa Equatorian aluetta sanotaan puolestaan Etelä-Sudanin vilja-aitaksi ja sieltä on kotoisin sanonta: Jos heität maahan siemenen, siihen kasvaa jättimäinen mangopuu. Viljelijät ovat kuitenkin kaikonneet Equatoriasta siellä yhä jatkuvien taisteluiden takia.

Samuelista huokuu itsevarmuus, jonka pystyy aistimaan henkilöstä, joka on selittänyt kaikkein pahimman. Hänen perheensä todisti Etelä-Sudanin sisällissodan tuskallisimpia vaiheita. Kaksi vuotta sitten he olivat keskellä taisteluiden aiheuttamaa nälänhätää Bentiun pikkukaupungissa, naapuri-

Vesipumppu kiinnostaa kylän nuorimpia.

Samuel Gony Gory kasvattaa mangopuita.

osavaltiossa Unity Statessa.

”Siellä ei ollut yhtään mitään syötävää. Ensin lopetin viljelyn, kun ammuskelua oli niin usein. Sitten sukulaisiemme alkoi kadota ja päätimme etsiä turvaa täältä”, Samuel kertoo.

Al-Suddin suoalue on yksi maailman suurimmista. Suon nimi tarkoittaa arabiaksi estettä. Suo on niin vaikeakulkuinen, että kun tutkimusmatkailijat aikoinaan etsivät Valkoisen Niilin lähteitä, he juutuivat al-Suddin hetteikköihin.

Old Fangak taas on entinen brittiläinen varuskunta-kaupunki, jonka vanhat rakennukset ovat tuhoutuneet sisällissodassa. Väestö on suurimmaksi osaksi nuer-heimoa, presidentti **Salva Kiirin** edustaman dinka-heimon verivihollisia.

Old Fangakista tuli sisällissodan aikana pakolaisten turvasatama. Vuonna 2013 asukkaita oli 5 000, viime vuonna jo lähes 50 000.

Sotilaat eivät katsoneet vaivan arvoiseksi uhmata suota, jonka uumeniin pääsee vain veneellä Valkoisen Niilin Zeraf-nimisen sivujoen kautta tai lentäen – paitsi jos pakenee henkensä edestä. Taisteluilta ja nälänhädältä turvaa hakeneet perheet ovat karistaneet sotilaat kannoiltaan tarpomalla suon

”ON VAIKEA TIETÄÄ, KUOLIVATKO HE NÄLKÄÄN VAI LUOTEIHIN.”

halki krokotiileista ja myrkyllisistä käärmeistä huolimatta.

Syvimmistä kohdista aikuiset kantoivat lapsia olkapäillään.

”Pahinta pakomatalla oli nälkä”, Samuel kertoo. Hänen perheensä selvisi kuukauden matkasta syömällä lumpeiden hedelmiä.

”Moni samaan aikaan paennut oli nähnyt nälkää niin pitkään, että heidän voimansa hiipuivat. Jouduimme jättämään ihmisiä jälkeemme, kun sotilaat löysivät meidät kerta toisensa jälkeen”, Samuel muistelee.

”On vaikea tietää, kuolivatko he nälkään vai luoteihin.”

YK julisti kesäkuussa 2017 nälänhädän loppuneeksi, mutta ruokatilanne on sen jälkeen vain huonontunut.

Helmikuussa 2019 YK arvioi yli kuuden miljoonan ihmisen elävän akuutissa ruokapulassa. Se on puolet Etelä-Sudanin väestöstä. Noin 1,5 miljoonaa on nälänhädän partaalla.

”Rauha on edellytys tilanteen paranemiselle”, KUA:n humanitaarisen työn koordinaattori **Moses Habib** sanoo. Rauhansopimus on herättänyt optimismia, mutta kotinsa jättäneet ihmiset eivät vielä uskalla palata.

Samalla kansainvälinen apu vähenee uhkaavasti. »

Nyarom Jiech Chuol on seitsemän lapsen yksinhuoltaja.

- » ”Omavaraisen ruuantuotannon aloittaminen vaatii aikaa. Ruoka-apu on yhä elintärkeää, jotta ihmiset jaksavat ajatella pitemmälle kuin seuraavan päivän ateriaansa”, Habib sanoo.

Aamupäivällä Zeraf-joen veneliikenne suuntaa kohti Old Fangakin keskustan markkinoita.

Kanootit on veistetty kookospuun rungosta. Ruoho suojaa arvokasta kalansaalista auringolta. Kala on halvempaa kuin liha, eikä saalis aina pääse perille ennen kuin se on myyty.

Seitsemän lapsen äiti **Nyarom Jiech Chuol** ostaa markkinoilta kotiin nipun tilapia-kaloja noin kahdella eurolla.

”Elätän lapsiani keräämällä polttopuita ja nukun yöni rauhassa, ilman ammuskelua”, Nyarom sanoo. Hän pakeni nälänhätään johtaneita taisteluista Bentiumista.

Vedenkestävistä pressuista ja bambusta kyhätyt majat kuvastavat alueen väestöä. Moni maan sisäisistä pakolaisista käyttää avustusjärjestöjen jakamia pressuja, paikallisilla on ruoho- tai peltikatot.

Sodan seuraukset näkyvät torilla. Vihannesten tarjonta on seuraavaa satoa odotellessa olematon. Sipulit maksavat

FAKTA

KUA on tukenut 1 000 viljelijää ja 500 kalastajaa Old Fangakin alueella siemenillä, vesipumpuilla, verkoilla, koukuilla ja koulutuksella. Lisäksi 1 000 perhettä on saanut käteisavustuksia.

KUA tukee Fangakissa myös 30 koulua, joissa on yli 16 000 oppilasta.

puoli euroa kappaleelta. Ennen sotaa eurolla sai riittävästi ruokaa perheelle päiväksi, nyt hinnat ovat kymmenkertaiset. Ruokatutuotanto on liian vähäistä, inflaatio hallitsematonta ja tuontiruoka kallista.

Nyarom on saanut Kirkon Ulkomaanavulta käteisavustuksia joka kolmas kuukausi. Reilulla 50:llä eurolla saa vaihtelua lasten ruokavalioon. Nyarom kertoo vahvalla äänenpainolla nähneensä omin silmin, mistä ruokapula alkoi.

”Siitä, kun jouduimme eroon viljelmistämme ja eläimistämme. Sekä karjaa että ihmisiä poltettiin elävältä savimajoihin”, hän sanoo.

Niin paljon elämää vaalittavana

Etelä-Sudanissa kohtaa vaikeita ihmis-kohtaloita ja loputtomalta tuntuvan kriisin. Se sopii hyvin mielikuvaan, jossa Etelä-Sudan on maailman onnettomin maa. Suomi taas onnellisin.

Joskus pitää kuitenkin puhua muustakin kuin ihmisten vastoinkäymisistä.

Old Fangakissa kiinnitin huomiota hauskanpitoon ja ihmisten asenteisiin. Sekä nuori että vanha hymyilee uidessaan joessa. Lapset jopa kiljuvat riemusta. He uhmaavat tietoisesti vedessä piileviä vaaroja, vaikka varmasti myös tietävät, missä krokotiileilta ja virtahevoilta yleensä välttyään. Yksi Old Fangakin vilkastuneiden markkinoiden yrittäjistä on perustanut kylän ensimmäisen TV-tuvan Englannin Valioliigan seuraamiseksi. 40-tuumaisen television rahtaaminen naapuriosavaltiosta kesti kolme kuukautta, mutta oli vaivan arvoinen. Nyt otteluja jännitetään urakalla pientä korvausta vastaan. Alaikäiset katsovat ilmaiseksi.

Globaalimpaa ajanvietettä ei ole. Otteluiden jälkeen lapset rientävät kentille pelaamaan ja imitoimaan

jalkapallotähtiä ja heidän pelikikkojaan. Nuorilla ja aikuisilla on jo omat sarjansa. Joukkueilla on jopa yhtenäiset pelipaidat, joskaan ei aina jalkapallokenkiä.

Paikallisista mitteloista nauttivat myös katsojat. Fanit kannustavat joukkueitaan ja tuovat janoisille pelaajille vettä kaivosta. Peliä seuratessa mielessä käy ajatus, että ulkopuolisina emme voi pelastaa kokonaista maata, mutta voimme tukea lukemattomia perheitä.

Täällä on niin paljon elämää vaalittavana.

Erik Nyström
KUA:n Itä-Afrikan tiedottaja

Elizabeth Gal on tunnollinen viljelijä.

Old Fangak on eristyksensä vuoksi riippuvainen tavarankuljetuksista, jotka saapuvat Niiliä pitkin pääkaupungista Jubasta. Ennen syyskuun rauhansopimusta hyödykkeet jäivät usein matkan varrella tarkastuspisteisiin.

Nyt väylää on helpompi kulkea. Ruokaa on silti vielä liian vähän, koska Equatoriassa vielä soditaan.

Equatorian elpyminen on Habibin mukaan ratkaisu. Nyt yli miljoona ihmistä on paennut alueelta rajan yli Ugandaan, ja rauhansopimuksen allekirjoittamatta jättäneet osapuolet jatkavat taisteluita.

”Ilman rauhaa ihmiset eivät palaa viljelmilleen, ja ilman ruokaa rauha ei ole vakaalla pohjalla”, Habib sanoo.

Niin kuljetusten mukana on kuitenkin tullut lisää siemeniä ja työkaluja viljelijöille. Samuelin viljelmän naapurissa 43-vuotias **Elizabeth Gal** odottaa uutta vesipumpun letkua.

Hänen viljelmänsä uomat ovat kuin viivoittimella vedetyt, mutta pelto on rutikuiva ja rakoileva, koska letku on liian lyhyt yltääkseen joesta pellolle.

”Kunhan minulla on siemenet ja työkalut, pystyn mihin tahansa”, Elizabeth vakuuttaa.

APU MENEE PERILLE

TÄLLÄ AUKEAMALLA KERROMME
ESIMERKKEJÄ SIITÄ, KUINKA
TYÖMME ON MUUTTANUT IHMISTEN
ELÄMÄÄ. KIITOS MUUTOKSESTA
KUULUU KAIKILLE TUKIJOILLEMME!

32

opiskelijaa Ugandassa sai
Kirkon Ulkomaanavun
järjestämässä valmistujai-
sissa EU:ssakin tunnuste-
tut yrittäjätutkinnot, jotka
avaavat nuorille ennen-
näkemättömiä mahdolli-
suuksia suunnitella tulevaa.

575

radiodraamaa toteutettiin
Liberiassa. Aiheena oli naisten
oikeudet.

Rachel kiinnostui kanala-
grittäjyydestä KUA:n kurssilla.

Rachel sai suomalaisen yrittäjätutkinnon

UGANDA. Rwamwanjan pakolaisasutusalueella ei ole koskaan nähty sellaista liikennerruuhkaa kun yli 600 valmistujaislakkeihin sonnustautunutta nuorta marssi ylpeinä kohti todistustenjakotilaisuutta.

Kirkon Ulkomaanavun (KUA) maaliskuun lopulla järjestämä valmistujaisjuhla keräsi huomiota Ugandan päättäjien keskuudessa asti. KUA:n tukema ammattikoulu on toiminut Rwamwanjan pakolaisasutusalueella vuodesta 2015 lähtien, mutta tänä keväänä koulusta valmistuvat saivat ensimmäistä kertaa kansainvälisestikin tunnustetun tutkinnon.

Rachel Ngenge Binwa, 18, on yksi 32 oppilaasta, joka valmistui suomalaisesta

pienyrittäjyyden tutkinto-ohjelmasta.

”Kiinnostuin koulutuksen aikana siipikarjan kasvatuksesta, ja koulutuksen loppupuolella liiketoimintani oli jo täydessä vauhdissa”, Rachel kertoo ylpeänä.

Suomalainen tutkinto-ohjelma on räätälöity vastaamaan paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin, jotta mahdollisimman moni valmistuneista työllistyisi koulutuksen jälkeen. Ennen tutkintotodistusten saamista opiskelijoiden pätevyys arvioidaan Suomen Opetushallituksen asettamien standardien mukaan.

Teksti: Erik Nyström
Kuva: Michele Sibiloni

Filippiineillä apu muuttuu toivoksi

FILIPPIINIT. KUA antoi viime syksynä Filippiineille 50 000 euroa humanitaarista apua taifuuni Mangkhutin uhreille. Apu ohjattiin perille Kirkkojen katastrofiavun ACT-allianssin kautta. Yksi avun muoto oli noin 40 euroa käteistä, joka vastaa alueella yhden kuukauden palkkaa.

Helmikuussa ACT:n työntekijät kävivät Filippiineillä katsomassa, miten apu on mennyt perille. Gagayanin maakunnassa taifuunia kutsutaan Ompongiksi.

Charlita Taoil kertoi, että Ompong tuhosi talon, jonka hän oli rakentanut miehensä kanssa.

”Nyt asun puun alla pienessä kaupassani. Olen yksin ja maksan yksin taloamme varten otettua lainaa nyt kaksinverroin. ACT:n käteisavun vuoksi olen pystynyt lyhentämään lainaa, ostamaan riisiä ja laittamaan vähän säästöön seuraavaa katastrofia varten”, Taoil kertoi.

Teksti: Kristiina Markkanen
Kuva: Simon Chambers / ACT-allianssi

Charlita Taoil maksaa edelleen tuhoutuneen talonsa lainaa.

2 000

Jordaniassa asuvaa syyrialaispakolaista pääsi epäviralliseen IT-koulutukseen, englannin tunneille ja urheiluaktiviteetteihin.

1 073

kotitaloutta Filippiineillä on saanut työkalupakkauksen, jolla he pääsevät alkuun uuden kodin rakentamisessa.

Indonesiaan lisätukea 140 000

Viime syyskuussa Indonesiaa koetelleessa maanjäristyksessä ja siitä seuranneissa tsunamissa menehtyi yli 2 000 ihmistä ja yli 4 600 loukkaantui vakavasti. Noin 280 000 ihmistä menetti kotinsa. Järjesty tapahtui Sulawesin saarella Palun ja Donggalan kaupunkien alueella.

Välittömästi maanjäristyksen jälkeen Kirkon Ulkomaanapu ohjasi katastrofirahastostaan Indonesiaan 50 000 euroa. KUA:n paikalliset kumppanit ovat antaneet hätäapua Keski- ja Länsi-Sulawesin tuhoalueilla.

Alueella on muun muassa jaettu

puhdasta vettä ja ruokaa, 2443 kotitaloutta on saanut hätämajoitussuojan ja 1266 ihmistä on saanut terveydenhoitoa alueen liikkuvilta terveysklinikoilta.

Avun tarve alueella on edelleen suuri ja sen vuoksi Kirkon Ulkomaanapu on myöntänyt 140 000 euroa lisärahoitusta katastrofirahastosta Indonesiaan.

Avustuksella vahvistetaan paikallisten yhteisöjen kykyä toipua katastrofista ja kehitetään tapoja varautua paremmin mahdollisiin kriiseihin tulevaisuudessa.

Teksti: Noora Pohjanheimo
Kuva: ACT-allianssi

10 VUOTTA RAUHANTYÖTÄ SOMALIASSA

Kirkon Ulkomaanapu on tehnyt jo kymmenen vuotta rauhantyötä Somaliassa, ja työ jatkuu. KUA:n aloitteesta on tehty klaanipohjainen hallintomalli, jonka suurin osa somalialaisista on hyväksynyt. Naisten roolia on vahvistettu ja perustuslakiin on kirjattu pykälä 30 prosentin naiskiintiöistä.

Teksti: Kristiina Markkanen, grafiikka: Tuukka Rantala

1988 Sisällissota. 1969 presidentti Siad Barre vei Somalian sotilasdiktatuuriin, joka päättyi sisällissotaan.

1991 Somalimaa julistautui itsenäiseksi

1992 YK lähetti rauhanturvajoukot, USA:n johtamina

1995 YK vetäytyi

1997 Klaanien edustajat kokoontuivat rauhankokoukseen. Vuosien mittaan erilaisia rauhankokouksia pidettiin useita.

2002 Aselepo ja väliaikainen hallitus

2004 Väliaikainen parlamentti

2006 Islamilainen oppositio julisti sodan väliaikaishallitusta vastaan. Ankaria taisteluja mm. Mogadishusta. Al-Shabaab, "nuorisot", alkoi tulla kuvaan mukaan.

2007 Afrikan Unioni lähetti rauhanturvajoukot Somaliiaan.

2008 KUA aloitti rauhantyön Somaliassa. KUA valitsi työn lähtökohdaksi tuoda uskonnolliset ja perinteiset johtajat rauhanneuvottelupöytään. Työ alkoi ensi rauhallisemmassa ja vakaammassa Somaliassa.

2006 Väitöskirjatutkija Mahdi Abdile kysyy toiminnanjohtaja Antti Pentikäiseltä: "Miksi KUA ei ole Somaliassa?"

2007 KUA alkoi valmistella mahdollisuutta osallistua rauhan rakentamiseen.

Nyt on vuorossa paikallis- ja keskushallinnon rakentaminen ja naisten ja nuorten rohkaiseminen mukaan yhteiskunnalliseen toimintaan, sekä yhdessä maan sisäministeriön kanssa tehtävä sovintotyö. Haastatelimme Uskonnollisten ja perinteisten toimijoiden rauhaverkoston sihteeristön päällikköä Mahdi Abdilea.

Mahdi Abdile.

KUA: KAI LINDQVIST

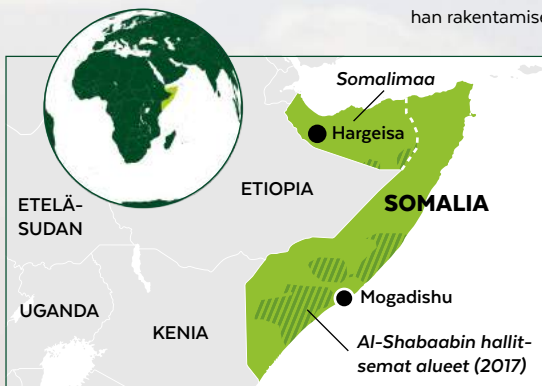
2012 Ensimmäinen Somalian parlamentti sitten vuoden 1991

2012 Somaliiaan saatiin viimein perustuslaki, jota oli kirjoitettu vuodesta 2004.

"Kävimme keskusteluja YK:n kanssa. Ongelma oli, että oli ollut jo useita rauhanprosesseja, jotka eivät olleet johtaneet mihinkään. Tarjosimme apua ja sanoimme, että tarvitaan hallinto, jonka tavalliset somalialaiset voivat hyväksyä."

2009–2010 KUA:n työ alkoi myös Somaliassa Mogadishussa.

2011–2012 Mahdi Abdile oli KUA:n lähettämänä Somalian hallituksen palveluksessa, tuke-
massa perustuslain kirjoittamista ja klaaneihin perustuvan hallintomallin kehittämistä.

SOMALIA

Asukasluku: 14,7 miljoonaa

Työttömyys: 54 %, nuoret 70 %

KUA Somaliassa:

Mogadishu 21 työntekijää

Hargeisa (Somalimaa) 5 työntekijää

”Meidän malli, joka yhä on käytössä on sellainen, että jokainen pääklaani ja niiden alaklaanit valitsevat 25 delegaattia, jotka valitsevat 275 edustajaa. Teimme tutkimustyön, että ketkä ovat oikeasti klaanien päälliköitä. Löytyi 135 nimeä. Se lista on minulla yhä tallessa.”

”Meidän ansiostamme somalivanhimmat tuotiin lähemmäksi Somalian hallintoa ja YK:ta. Olemme avanneet sovintokeskustelut, olemme auttaneet Somalian valtion muodostamisessa ja olemme antaneet asiantuntijan väliaikaisen hallituksen käyttöön.”

2012 Somalian liittovaltion rakentaminen alkoi. Parlamentti valittiin KUA:n mallilla.

2016 Parlamentti- ja presidentinvaalit
KUA tuki naiskansanedustajien määrän nostamista. Nykyisessä parlamentissa naiskansanedustajia on 24 prosenttia. Suomalainen Fadumo Dayib oli yksi presidenttiehdokkaista, mutta luopui, koska vaalit eivät olleet täysin vapaat.

2018 Viime syksynä Lounais-Somalian osavaltiossa alkoi hanke, jossa naisia rohkaistaan mukaan poliittiseen toimintaan.

2019 Somalian hallitus hyväksyy Uskonnollisten ja perinteisten toimijoiden rauhanverkoston ja KUA:n tukeman kansallisen sovintostrategian.

2014 Paikallishallinnon rakentamisprojektit alkavat eri osavaltioissa. KUA pitää huolen, että rauhanrakentamiseen otetaan mukaan etenkin nuoret ja naiset. KUA on järjestänyt tilaisuuksia, joissa syrjäytyneet ryhmät saavat äänensä kuuluviin ja auttanut kiisteleviä ryhmittymä

2015 Galmadugin osavaltion valtiorakenteen, perustuslain, parlamentin ja presidentin hallinnon perustaminen oli ensimmäinen onnistunut paikallinen hallinnon uudistamis- ja rauhanprosessi.

2020 Somalia valmistautuu vaaleihin, mutta Mahdi Abdile ei usko, että Somalia on kypsä täyteen demokratiaan vielä kymmeneen vuoteen.

”Somaliassa oli Afrikan ensimmäiset demokraattiset johtajat itsenäisyyden jälkeen. Demokratia palaa vielä Somaliaan.”

TOIMEENTULO

Työ toimeentulomahdollisuuksien parantamiseksi on yhä tärkeämpi osa rauhantyötä. KUA on esimerkiksi tukenut maan sisäisiä pakolaisia karjankasvatuksessa. Toimeentulohankkeissa ihmisille opetetaan esimerkiksi pienyrityksen perustamisessa tarvittavia taitoja.

HUMANITAARINEN APU

Väkivallan ja poliittisen epävakauden lisäksi Somalia kärsii ankarista kuivuusjaksoista. 2016–2017 kuivuus ajoi ihmiset nälänhädän partaalle. KUA auttoi kuljettamalla vettä rekoilla, ja myöntämällä käteisavustuksia. Lisäksi perheitä opetettiin rakentamaan säiliöitä sadeveden keräämistä varten.

LAPSEN ETU ON MEILLE TÄRKEÄ

Lapset ovat katastrofien ja kriisien keskellä erityisen haavoittuvassa asemassa. Kirkon Ulkomaanapu on alkanut kiinnittää kaikessa toiminnassaan erityistä huomiota lapsiin kohdistuvien riskien arvioimiseen ja ehkäisyyn.

Lapset voivat kriisitilanteessa joutua perheestään eroon tai muuten kokea traumatisoivia asioita, kuten esimerkiksi seksuaalista ahdistelua tai hyväksikäyttöä. Lapsilla voidaan käydä kauppaa tai teettää työtä. Aseellisessa konfliktissa lapsia rekrytoidaan lapsisotilaksi ja avustaviin tehtäviin.

”Meillä on ohjeistus lasten erityisen suojelun tarpeen huomioiseksi”, Kirkon Ulkomaanavun valmiustoiminnan päällikkö **Anu Riikonen** sanoo. Ohjeistus perustuu YK:n lapsen oikeuksien julistukseen ja humanitaarisiin periaatteisiin, kuten ’do no harm’ eli että emme omalla toiminnallamme ainakaan aiheuta haittaa.”

”Jokainen työntekijä sitoutuu noudattamaan Kirkon Ulkomaanavun eettisiä ohjeita ja käyttäytymissääntöjä. Henkilökunnan rekrytoinnissa tarkistetaan referenssit ja suoraan lasten kanssa toimivilta myös rikosrekisteriote”, Riikonen kertoo.

Työntekijöitä myös koulutetaan.

”Hankkeita suunnitellessamme kiinnitämme erityistä huomiota lapsiin kohdistuvien riskien arviointiin ja niiden ehkäisyyn. Seuraamme ja arvioimme hankkeita ja muutamme tarvittaessa toimintatapoja”, kertoo Riikonen.

Tämä koskee myös viestintää eli vaikkapa tähän lehteen valittuja kuvia ja tarinoita. Julkaisupäätös tehdään lapsen etu edellä, lasta itseään kuullen ja huoltajan kirjallisella luvalla. Myös Kirkon Ulkomaanavun kumppanit ja alihankkijat sitoutuvat sääntöihin. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus raportoida epäkohdista.

Teksti: Minna Elo
Kuvitus: KUA Arkisto/Tuukka Rantala

KOMMENTTI

Haimme ylläolevan kuvan järjestöme omasta arkistosta, kansioista, jossa säilytetään vanhoja valokuvia Biafran nälkiintyneistä lapsista. Mediassa aikoinaan paljon käytetyt kuvat ovat syöpyneet mieliimme, ja moni meistä on ryhtynyt niiden vuoksi auttajaksi. Tänäkin

koemme, että kuva ja sen levittäminen loukkaa lapsen ihmisarvoa. Edes kuvan muokkaaminen sellaiseksi, ettei lasta voi tunnistaa ei poista hänelle alunperin tehtyä vääryyttä.

Kristiina Markkanen

WEFOOD ON MYYNYT 400 KILOA JÄÄVUORISALAATTIA

Kirkon Ulkomaanavun hävikkiruoka-kauppa WeFood täytti puoli vuotta maaliskuussa. Toiminta on ensimmäisten kuukausien aikana kehittynyt, ja yhteistyökumppaneiden ja vapaaehtoisten verkosto on kasvanut.

WeFood-myyvälässä riittää vilskettä. Vapaaehtoinen logistiikkatiimi tuo ensimmäisen kuorman lahjoituksena saatuja tuotteita aamupäivän aikana. Myymälävapaaehtoiset ja tiiminvetäjät purkavat kuorman, hinnoittelevat tuotteet ja asettavat ne hyllyihin. Asiakkaita virtaa liikkeeseen pitkin päivää.

- Meillä on paljon kanta-asiakkaita, jotka tulevat tarkistamaan päivän valikoiman. WeFood on vakiintunut jo monen viikkorutiineihin ja kauppa käy mukavasti, kertoo myymäläpäällikkö **Eveliina Pöllänen**.

WeFoodin vapaaehtoiset täyttävät hyllyjä.

Kassalla myydään tuotteita, mutta usein myös vaihdetaan reseptivinkkejä tai ideoidaan mitä kulloinkin myynnissä olevasta tuotteesta voi tehdä. Viime vuonna myytiin esimerkiksi 500 kiloa perunaa ja 400 kiloa jäävuorisalaattia. Tuotteita on myynnissä usein suuria eriä. WeFoodin valikoima haastaa asiakkaiden mielikuvituksen.

- Kerran meillä oli kymmeniä laatoita munakoisoa. Asiakkaat innostuivat kyselemään vinkkejä ja ideoimaan itsekin, mitä kaikkea munakoisosta voi tehdä.

WeFood toimii pääasiassa vapaaehtoisten voimin. Tällä hetkellä vapaaehtoisia on lähes 120.

- Vapaaehtoiset ovat meille ihan mieletön voimavara! Tiimissä on teki- jöitä laidasta laitaan. Nuorimmat ovat parikymppisiä ja vanhimmat eläkkeellä.

Changemakerin nuoret vaativat yritysvastuulakia

Changemaker ja yli 100 muuta kansalaisjärjestöä, yritystä ja ammattiliittoa vaativat Suomeen ihmisoikeuksia kunnioittavaa yritysvastuulakia #Ykkösketjuun-kampanjalla.

Yritysvastuulaki liittäisi Suomen kansainväliseen kehitykseen kohti oikeudenmukaisempaa maailmaa. Useiden Suomessa myytävien tuotteiden valmistaminen tapahtuu vaihteittain eri puolilla maailmaa.

#Ykkösketjuun-kampanja kokoaa yhteiskunnan eri toimijat yhteen tavoittelemaan lakia, joka velvoittaisi yritykset paitsi selvittämään toimintansa ihmisoikeusvaikutukset, myös vähentämään ja välttämään mahdollisia kielteisiä vaikutuksia.

Laki perustuu ihmisoikeuksia koskevaan huolellisuusveloitteeseen, joka

on määritelty YK:n ihmisoikeuksia ja yritystoimintaa koskevissa periaatteissa. Näihin periaatteisiin myös Suomi on sitoutunut. Toistaiseksi ihmisoikeuksien noudattaminen on jäänyt yritysten vapaaehtoisuuden varaan. Lain myötä ihmisoikeuksien kunnioittaminen sitoisi kaikkia yrityksiä.

Petteri Näreikkö
Changemaker-verkoston vapaaehtoinen vaikuttamistoiminnan vastaava

Nähdään torilla!

Kesätapahtumia, joissa KUA on mukana

Toukokuussa:

Kirkkopäivät, Jyväskylä 17.-19.5.2019

Tavataan Kirkkotorilla!

Maailma Kylässä, Helsinki 24.-25.5.2019

Löydät meidät suihkulähteen vieressä teltalla!

Heinäkuussa:

Herättäjäjuhlat, Nivala 5.-7.7.2019

Tavataan siellä!

Äänestä lehden paras juttu!

Edellisen Tekoja-lehden 1/2019 parhaaksi jutuksi äänestettiin *Rebecca meni naimisiin koulun kanssa* s. 6-7. Reilun kaupan tuotepaketin arvonnassa voitti **Anna-Liisa Vitikainen Lappeenrannasta. Onnea!**

Äänestä tämän lehden parasta juttua ja osallistu arvontaan viimeistään 20.8.2019 osoitteessa kua.fi/tekoja-lehti tai postitse Kirkon Ulkomaanapu, PL 210, 00131 Helsinki.

”ARVOJEN MUKAAN TOIMIMINEN KOHOTTAA MEITÄ IHMISINÄ”

Tuula Peura kaipasi jotain muuta. Hän työskenteli aiemmin tiedottajana, mutta päätti vaihtaa alaa ja alkoi opiskella teologiaa. Hän sai pappisvihkimyksen, ja toimi Kirkkonummen suomalaisessa seurakunnassa, kunnes jäi viime marraskuussa eläkkeelle.

Suunnanvaihto ei ole kaduttanut. Papin työssä palkitsivat kohtaamiset, joissa pystyi auttamaan ihmistä eteenpäin. Auttamista Peura pääsee harjoittamaan myös Kirkon Ulkomaanavun kautta, ja hän on ollut kuukausilahjoittaja jo yli 10 vuotta. Arvot ohjaavat Peuran elämää ja lahjoittamista.

”Kirkon Ulkomaanavun kanssa arvomaailmani kohtaa. Kysymys on koulutuksesta, itsenäiseen elämään tukemisesta ja ihmisen oman voiman löytämisestä. Sitä tässä maailmassa tarvitaan.”

Jos ihmisillä ei ole valmiuksia käyttää tietoa hyväkseen, he eivät pysty tekemään kestäviä valintoja elämässään

”Koulutus on vastaus isoihin ongelmiin. On huikeaa olla tässä mukana muutamalla kymppillä”, Peura sanoo.

Hänennuoruusvuosinaan 1960-luvulla yhteiskunnalliset arvot olivat murroksessa. Tasa-arvon teemat olivat vahvasti esillä. Naisten asema on ollut Peuralle tärkeä arvo niistä päivistä saakka.

”Naiset ja tytöt ovat usein niitä, jotka pystyvät ja haluavat viedä yhteisön elämää eteenpäin”, Peura sanoo.

Tuula Peuralle lahjoittaminen tuo merkityksellisyyttä.

Maailmaa parannetaan pala palalta. Peura ajattelee, ettei Kirkon Ulkomaanavun työ tule varmaan koskaan valmiiksi, mutta joka päivä sillä saavutetaan ihmisten arjessa jotain.

”Toivoisin ihmisten oppivan näkemään, että meidän jokaisen omilla teoilla on merkitystä.”

Peuralla on viesti poliitikoille: ”Haluaisin, että Suomessa kohdistettaisiin enemmän rahaa kehitysyhteistyöhön. Ihmisten kouluttaminen ja heidän valmiuksiensa luominen on kestävä tie.”

Suomi käyttää 0,38 % BKT:stä kehitysapuun, mikä on melkein puolet vähemmän kuin YK:n suositus 0,7 %. Vertailun vuoksi Ruotsissa kehitysyhteistyön osuus on yli prosentti.

”Nämä rahat ovat pieniä verrattuna

siihen, mitä niillä voidaan saada aikaan”, Peura sanoo.

Lahjoittaminen tekee hyvää myös lahjoittajalle itselleen. ”Lahjoittaminen merkitsee, että pystyn edistämään tärkeäksi kokemaani asiaa ja sanomaan hyvällä omatunnolla, että olen tässä mukana. Se tuo minulle merkityksellisyyttä.”

Peura kannustaa ihmisiä lahjoittamaan, ja jos aikaa ja intoa riittää, tekemään vapaaehtoistyötä, sillä se hänen kokemuksensa mukaan voimaannuttaa ja tuo hyvää mieltä.

”Omien arvojen mukaan toimiminen kohottaa meitä ihmisinä.”

Teksti: Markus Silvennoinen
Kuva: Tatu Blomqvist

Iloa äitienpäivään aineettomalla lahjalla

Sunnuntaina 12.5. vietetään äitienpäivää, ja äidit jos jotkut ovat päivänsä ansainneet. Jos haluat ilahduttaa äitiä, jolla on jo kaikkea, voi Toisenlainen Lahja olla mitä mainioin vaihtoehto. Eettisellä lahjalla annat hyvää mieltä lähelle ja kauas.

toisenlainenlahja.fi • toisenlainenlahja@kirkonulkomaanapu.fi
Puh. 020 787 1201

Vielä ehtii hakea feissariksi

Kirkon Ulkomaanavun feissarina voit vaikuttaa maailman suurimpiin ongelmiin kuten köyhyyteen ja epätasa-arvoon. Tarjoamme kesätyötä Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa, Seinäjoella ja Lahdessa. Työtä on tarjolla elokuun loppuun asti, ja tunteja voi sovittaa joustavasti omiin aikatauluihin. Lue lisää osoitteesta feissaus.fi ja lähetä hakemus jo tänään sähköpostiin kausirekry@kua.fi.

NÄIN PÄÄSET MUKAAN AUTTAMAAN!

WEFOODILLE PAKASTIN!

Suomessa päättyy vuosittain 400–500 miljoonaa kiloa ruokaa jätteeksi. WeFood-hävikkiruokamyymälä ohjaa vuosittain yli 50 000 kiloa hävikkiruokaa hyötykäyttöön. Nyt tarvitsemme myymälään pakastimen. Osallistu joukkorahoitukseen ja auta meitä pelastamaan yhä enemmän ruokaa! Lähetä viesti **WEFOOD** numeroon **16499**. Viestin hinta 15 €.

TOTEUTA UNELMIA TESTAMENTILLA

Muistaisitko testamenttiasi myös kehitysmaiden köyhimpiä perheitä? Pienelläkin osuudella voit jättää kestävästi jäljen monen lapsen ja nuoren elämään. Testamentin tekeminen ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttilahjoittamisen opas lahjoittajapalvelustamme tai osoitteesta kirkonulkomaanapu.fi/testamenti

KIELIOPPAKSI SUOMEEN MUUTTANEILLE

Toisto-kieliryhmät pyörivät ympäri Suomen vapaaehtoisten kielioppaiden voimin. Toimintaan voi hypätä mukaan silloin kun itselle sopii – vaikka heti ensi viikolla! Aikaisempaa kokemusta ei tarvita. Suomen kieli sanoo tervetuloa -hankkeen kautta pääset nopeasti tositoimiin. Lisätietoja löydät osoitteesta: opettajatilmanrajoja.fi/suomenkielisanootervetuloa

Lahjoittajapalvelumme on avoinna arkisin klo 9–16. Puh. 020 787 1201

Sähköposti:
lahjoittajapalvelu@kirkonulkomaanapu.fi

LEDAREN

INGEN MAT, INGEN FRED

Situationen för världens yngsta nation Sydsudan kan beskrivas som fruktansvärd. Inbördeskrig och hunger pinar landet. Kyrkans Utlandshjälp jobbar där för att främja fred, försörjning och utbildning. Det här är våra huvudteman runt om i världen och är inte valda av en slump.

Stabiliteten i vilket samhälle som helst står på spel om människor inte har något att äta. Konflikter och krig försvårar skolgång och arbete på fälten – eller gör det omöjligt. Ett utbildat och hungrigt folk får i värsta fall konflikter att eskalera på samma sätt som en torr terräng ökar risken för skogsbrand.

Däremot kan utbildning och därmed läskunnighet och ett yrke hjälpa de unga att försörja sig själva, ge en möjlighet att bilda familj och ge hopp om att kunna bygga ett gott liv.

I vårt arbete kämpar vi dagligen med komplicerade problem, men i Sydsudans avkrokar kan de beskrivas som en enkel ekvation.

”Utan fred kan människor inte återvända till sina odlingar och utan mat står inte freden på en stabil grund”, säger **Moses Habib** som är koordinator för Kyrkans Utlandshjälpens humanitära hjälp i Sydsudan.

Det långsiktiga arbetet kan ge otroliga resultat. I Somalia har KUH gjort fredsarbete i ett decennium. Under den här tiden har arbetet utvecklats från att förmedla i konflikter mellan de olika klanerna till att stöda förlikningsstrategier som täcker centralförvaltningen och hela landet.

Tack för att du är med och bygger en mer rättvis värld!

Minna Elo

Tf. kommunikationschef
Kyrkans Utlandshjälp

TRÄSKMARKEN BLEV ETT SKYDD FRÅN KRIGET

Al-Sudd i Sydsudan är en av världens största träskmarker. Det svårframkomliga området erbjuder skydd för alla som flydde undan kriget. Under de svåraste stunderna vadade människor genom sumpmarken trots fara för krokodiler och ormar.

OLD FANGAK, SYDSUDAN. Den 50-åriga bonden **Samuel Gony Goris** krukor är fulla av spirande mangotråd – nästan ett mirakel. Jordmånen runt omkring har spruckit upp i en mosaik och den nästan 40-gradiga hettan i Old Fangak är olidlig dagtid.

Samuel vattnar sina odlingar med vatten från Zeraf-floden.

”Under skördeperioden får jag mycket sålt på marknaden. Med besparingarna äter min familj två goda mål om dagen. Inkomsterna räcker också för barnkläder.”

Fangak ligger i norr, nära gränsen till Sudan. Resultatet från fredsförhandlingarna förra hösten märks av här, men jordmånen är obarmhärtig och försvårar odling. Equatoria som ligger i södra delarna av landet, nära ekvatorn, kallas däremot för Sydsudans kornbod. Därifrån härstammar ordspråket: Slänger du ett frö på marken kommer ett jättelikt mangotråd att växa. Bönderna har ändå gått sin väg på grund av striderna som bara fortsätter i Equatoria.

Al-Sudds träskmark är en av världens största och på arabiska betyder namnet hinder. Träskmarken är så oframkomlig att upptäcktsresenärer som en gång i tiden sökte källorna till Vita Nilen fastnade i gungflyn i al-Sudd.

Old Fangak å sin sida är en före detta brittisk garnisonsstad vars gamla byggnader förstörts i inbördeskriget. Största delen av befolkningen hör till nuer-stammen som är ärkefiender till dinka-stammen som president **Salva Kiir** representerar.

Under inbördeskriget blev Old Fangak en skyddshamn för flyktingarna. 2013 hade staden 5 000 invånare, i fjol redan närmare 50 000.

Familjer har sökt skydd från striderna och hungersnöden och har fått skaka av sig soldater genom att traska igenom träskmarken trots risk för krokodiler och giftiga ormar. På de djupaste ställen bar vuxna barnen på sina axlar.

”Det värsta under flykten var hungern”, berättar Samuel.

Hans familj överlevde genom att äta näckrosfrukter.

I juni 2017 utlyste FN att hungersnöden var över, men efter det har matsituationen bara förvärrats.

Nyarom Jiech Chuol är en sjubarnsmamma.

”UTAN FRED KAN MÄNNISKOR INTE ÅTERVÄNDA TILL SINA ODLINGAR OCH UTAN MAT STÅR INTE FREDEN PÅ EN STABIL GRUND.”

I juni 2019 uppskattade FN att över sex miljoner människor lever i akut hungersnöd – alltså hälften av befolkningen i Sydsudan. Ungefär 1,5 miljoner är på gränsen till hungersnöd.

”Fred är en förutsättning för att situationen ska förbättras”, säger **Moses Habib** som koordinerar KUH:s humanitära arbete.

Fredsfördraget har väckt optimism, men de som lämnat sina hem har ännu inte vågat återvända.

Samtidigt minskar den internationella hjälpen i hotande takt.

”Att få i gång självförsörjande matproduktion kräver tid. Mathjälpen är fortfarande livsviktig så att människor orkar tänka längre än till nästa dags mål”, säger Habib.

Krigets följder syns på torget, i väntan på nästa skörd är utbudet av grönsaker obefintligt. Löken kostar 50 cent styck. Före kriget räckte en euro för mat för hela familjen i en dag,

nu är priserna tiofaldiga. Matproduktionen är för låg, inflationen går inte att styra och importerad mat är dyr.

Sjubarnsmamman **Nyarom Jiech Chuol** har fått kontantbidrag från Kyrkans Utlandshjälp var tredje månad. Med drygt 50 euro lyckas hon variera barnens kost. Nyarom har med egna ögon sett var matbristen började.

”Det var när vi separerades från våra odlingar och djur. Både boskap och människor brändes levande i lerhyddor”, säger hon.

På grund av sin isolering är Old Fangak beroende av varu-transporterna som kommer längs Nilen från huvudstaden Juba. Före fredsfördraget i september fastnade en stor del av förnödenheterna i kontrollpunkter längs vägen.

Nu är det lättare att sig fram längs farleden. Ändå finns det för lite mat – striderna fortsätter i Equatoria.

Enligt Habib är ett uppsving i Equatoria avgörande. Nu har över en miljon människor flytt området över gränsen till Uganda och de parter som inte undertecknade fredsfördraget fortsätter strida.

”Utan fred kan människor inte återvända till sina odlingar och utan mat står inte freden på en stabil grund”, säger Habib.

Text: Erik Nyström (översättning Michaela von Kügelgen)
Foto: Patrick Meinhardt

Nara Maya Rana (vas.) auttoi Sarita Gautamia sinapinlehtien keräämisessä Gushelin kylässä Nepalissa.

NAISTEN PANKIN VOIMANAINEN

Naisten osuuskassat ovat kasvaneet ja vakiinnuttaneet asemansa niin, että niistä on tullut kyläkehityksen moottoreita.

KATHMANDU. Nara Maya Rana on pian kymmenen vuotta koordinoinut Katmandun läheisellä Lalitpurin alueella 12 osuuskassan kehittämistyötä ja tukenut alueen naisryttäjiä.

Rana työskentelee Naisten Pankin Nepalin kumppanuusjärjestössä SOLVE:ssa, joka on erikoistunut naisten osuuskassojen käynnistämiseen ja naisten taloudellisen ja sosiaalisen aseman kehittämiseen.

Osuuskuntiin kuuluu yhteensä 4000 jäsentä, ja pääoma on nyt noin 500 000 euroa. Se koostuu pääosin naisten säästöistä.

”Nara Mayaa voi kutsua alueen voimanaiseksi, koska hän on edennyt kylissä työskentelevästä ryttäjäyhteisöstä koko hankkeen yhteisökoordinaattoriksi, joka vastaa muun muassa hankkeen säästö- ja lainatoimintaan liittyvästä koulutuksesta. Hän on ollut mukana alusta alkaen ja saavuttanut suuren luottamuksen”, KUA:n toimeentuloasiantuntija Ulla Sarasalmi sanoo.

”Hän tekee työtään sitoutuneesti, sydämellä ja kovalla ammattitaidolla.”

Millaisia haasteita kohtaat työssäsi?

”Joskus on vaikea saada naiset ymmärtämään, miten säästäminen ja lainan saanti käytännössä toimii.”

Millaisissa olosuhteissa työskentelet?

”Kylät sijaitsevat kaukana toisistaan ja monesti vaikeiden kulkuyhteyksien päässä. Sadekausina liikkuminen voi olla hankalaa, eikä läheskään joka paikkaan pääse autolla.”

Mitä tuloksia kylissä on saatu aikaan?

”Aikaisemmin monet naiset olivat arkoja eivätkä uskaltaneet puhua omista asioistaan. Itse säästetyn ja ansaitun rahan avulla heistä on tullut itsenäisempiä ja rohkeampia.”

”Osuuskunnan koulutusten kautta naiset ovat tulleet myös tietoisiksi omista oikeuksistaan. Erityisesti on kiinnitetty huomiota kotiväkivaltaan. Koulutuksissa opastetaan naisia, miten väkivaltilanteissa pitää toimia, miten niistä raportoidaan ja mistä hakea apua.”

Mitä työ antaa sinulle?

”En laske työtuntejani, sillä saan energiaa siitä, että voin tehdä työtä naisten parissa ja nähdä työn tulokset. Se tekee minut onnelliseksi.”

Teksti: Tiina Toivakka

Kuva: Maria Miklas

Kuvaaja ja toimittaja ovat Naisten Pankin vapaaehtoisia.

Pitkä kynsi

Suomalainen kantaa sotiensa jälkeä. Jokaisella on kertoa tarina, joka kuristaa suvun kurkkua yhä. Sen jäämiä tutkitaan terapioidissa vuosikymmenien rauhan jälkeen.

Kuinka monta sukupolvea jaksan tukea niitä, jotka nyt tulevat oville sodan keskeltä? Ymmärrätkö, miten monta vuosikymmentä toipuminen vaatii raunioiksi revityissä kaupungeissa?

Sodalla on pitkä kynsi. Se työntyy syväälle rauhaan. Rauha puolestaan on hidas matka. Niin monta askelta se ottaa taaksepäin.

Kaisa Räittä

Ilahduta äitiä 12.5. Toisenlaisella Lahjalla!

Toisenlainen Lahja on erinomainen valinta äidille, jolla on jo kaikkea. Anna lahja, joka tuo iloa pitkään ja samalla auttaa perheitä kehitysmaissa!

KUA

Kirkon
Ulkomaaanapu

Hanki lahja:
toisenlainenlahja.fi